

Yttrande

Dnr2016-134

19 december 2016

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Begränsningar i föräldrapenningen för föräldrar som kommer till Sverige med barn

S2016/06793/FST

SAMMANFATTNING

- Sammantaget delar Konjunkturinstitutet delbetänkandets analys att förslaget om begränsningar i föräldrapenningen skulle öka möjligheterna till etablering i samhället för föräldrar och barn som invandrar till Sverige. Konjunkturinstitutet ställer sig därför positiv till delbetänkandets förslag att begränsa möjligheten att använda föräldrapenning för föräldrar som kommer till Sverige med barn.
- Konjunkturinstitutet ställer sig också positiv till delbetänkandets förslag att begränsningen av uttaget av föräldrapenningen utformas så att den ungefärligen motsvarar den mängd föräldrapenning som en genomsnittlig försäkrad använder efter barnets ettårs- respektive tvåårsdag.
- Konjunkturinstitutet instämmer dock inte i utredningens syn på att det kan vara rimligare att införa en generell tvåårsgräns som skulle gälla för alla försäkrade.

KONJUNKTURINSTITUTET SYNPKUNKTER I MER DETALJ

Den föreslagna begränsningen i rätten till föräldrapenning för föräldrar som kommer till Sverige med barn äldre än ett år kan antas öka arbetsutbudet för berörda personer. Det ökar möjligheterna att berörda personer börjar studera eller arbeta och förkortar tiden för etablering på arbetsmarknaden. Föräldrar som omfattas av den föreslagna begränsningen ges en valfrihet och flexibilitet som motsvarar det uttag som en genomsnittlig försäkrad använder efter barnets ettårs- respektive tvåårsdag.

Särskilt om barn bästa

För barn kan tillgången till förskola ge ytterligare positiva effekter som förbättrad språkutveckling och utökade nätverk i samhället av de skäl som utredningen framför. Detta ökar möjligheten till goda skolresultat som i sin tur är en stark prediktor för framtida position på

arbetsmarknaden. Forskning visar att det finns betydande positiva långsiktiga effekter av att gå i förskola på skolprestationer och betyg, särskilt för barn från låginkomstfamiljer.¹

Särskilt om en generell begränsning

En invändning mot utredningens förslag att en begränsning av rätten till föräldrapenning knyts till tidpunkten för när ett barn blir bosatt i Sverige är att det kan vara en betungande regeländring riktad mot en viss grupp individer, vars valfrihet skulle begränsas, jämfört med andra grupper. Mot bakgrund av rådande integrationsproblem och det faktum att den försäkrade kommer in i systemet under pågående försäkringsperiod instämmer Konjunkturinstitutet dock inte i utredningens syn på att det kan vara rimligare att införa en generell tvåårsgräns som skulle gälla för alla försäkrade. Problemet delbetänkandet behandlar är överkompensation av föräldrapenning till föräldrar som kommer till Sverige med äldre barn, inte en allmänt dåligt fungerande försäkring. Utredningen konstaterar också att det svenska systemet är mer generöst än andra jämförbara länder när det gäller det totala antalet ersatta dagar, tidsrymden för uttag av föräldrapenning och flexibiliteten.

Den flexibilitet som för närvarande finns i föräldraförsäkringen bidrar till ett högt arbetskraftsdeltagande bland både kvinnor och män. Flexibiliteten möjliggör för föräldrar att disponera föräldrapenningen så att skollov och andra ledigheter kan pareras. Om föräldrar inte har möjlighet till ett flexibelt uttag av föräldrapenningen det kan påverka hur en del av föräldrarna betar sig och medverka till att vissa föräldrar föredrar att inte bjuda ut sin arbetskraft alls. Det skulle i så fall minska arbetsutbudet. Även de offentliga utgifterna ökar om kommunerna i ökad utsträckning ska tillhandahålla barnomsorg som medger barnen inte behöver byta mellan olika förskolor under planering och ledigheter.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Åsa Olli Segendorf.

Urban Hansson Brusewitz

Åsa Olli Segendorf

¹ Felfe, C. och Lalive, R. (2014) "Does early child care help or hurt children's development?", IFAU Working paper 2014:22; Carneiro Pedro Manuel och Heckman James (2003), "Human Capital Policy", NBER Working Paper nr w9495.; Caille Jean-Paul och Rosenwald Fabienne (2006), "Les inégalités de réussite à l'école élémentaire: construction et évolution", i *France, portrait social* – Édition 2006 och Boocock, Sarane (1995), "Early Childhood Programs in Other Nations: Goals and Outcomes", i *The Future of Children*: Long term Outcomes of Early Childhood Programs 5 (3).